

Yimby – Yes in my Back Yard.

Ärendebeteckning: SBN 2007:1224

Stockholm 2008-07-04

Yttrande om Arenastaden/Nationalarenan

- Inledning

Yimby är mycket positiva till både arenastaden och den nya nationalarenan. Området blir ett välkommet tillskott till både Solna och Storstockholmsområdet och kommer att omvandla en centralt belägen yta från att vara ett nedgående och till stora delar oanvänt industriområde till en ny dynamisk stadsdel som tillför nya urbana stadsvärden till Solna. Det är en mycket positiv utveckling som vi hoppas får expandera vidare i framtida planer.

Det pågår många projekt i Solna och i gränsen mellan Solna och Stockholm. Norra Stationsområdet är det största, men det finns också planer för en urban utveckling vid Solna Centrum (Solna City) samt nu Arenastaden och Nationalstadion. Yimby anser det viktigt att i arbetet med Arenastaden tänka stort och möjliggöra för en sömlös stadsintegration mellan dessa områden i framtiden. Även en framtida delvis överdäckning av spårområdet för att överbrygga den starka barriären där bör finnas med i tankarna inför framtida utveckling.

- Stadsplan

Placeringen av husen och utformningen av byggnaderna måste göra det möjligt att ha kommersiell och samhälls service längs med gatorna. Med den stora mängd människor som kommer röra sig inom området menar vi att det bör finnas underlag för genomgående lokalverksamheter i bottenplanen på de flesta byggnader. Detta ger en mer stadsmässig och livlig känsla i stadsdelen. Att verksamheter i markplan skall finnas omnämns i planförslaget, vilket är utmärkt. Det är dock viktigt att detta får vara något genomgående.

- Mall of Scandinavia

”Mall of Scandinavia” bör också ha tydliga butiksytor riktade ut mot gatorna som omger centret, inte bara mot arenaplatsen utan genomgående ut mot alla publika ytor. Centret får inte vända sig inåt och avlägsna sig från gatan, något som tyvärr är mycket vanligt i köpcentrum och gallerior, även nybyggda sådana.

- Hotellet

Då Solna stad har som ambition att locka även utländska besökare till denna nya stadsdel ser vi inom Yimby gärna att stor vikt läggs på att skapa ett område som har hög internationell kvalitet. Både när det gäller den arkitektoniska delen och området runt omkring Arenaplatsen. Även den PR-mässiga biten är viktig, det är en aspekt som inte bör ignoreras i sammanhanget.

Önskvärt är att hotellet får en ökad höjd så att det bryter av Blåkullas dominans i närområdet. I en sådan vision skulle det bli intressant för hotellets besökare att sitta i exempelvis skybaren en varm sommarkväll och titta ut över hela Stockholm. Detta har ett stort PR-värde för Solna och även för hela Sverige. Yimbys förhoppningar om Arenastaden är att den ska leda till att vi inom en snar framtid skulle kunna få se en slogan från Solna stad, någonting i stil med: *”Solna bygger Sveriges första skyline”* eller *”Solna sätter återigen Sverige på den internationella arkitekturkartan”*. Sverige har haft internationellt erkända arkitekter men tyvärr i dagens Sverige, -och särskilt på den internationella arenan, så befinner sig Sverige vid nedflyttningsstrecket. Yimbys förhoppningar är att Solna och Arenastaden återigen sätter Sverige på den internationella arkitekturkartan. Vi är medvetna om att det finns höjrestriktioner inom området. Samtidigt kan vi av erfarenhet från Kista se att dessa kan justeras. Kista Science Tower byggdes lägre än det ursprungligen var tänkt på grund av regler för inflygningsrutterna, men nu planeras ett hotell på 41 våningar i just Kista.

- De norra Bostadshusen

Exploateringsgraden för bostäder är för lågt satt. Vi föreslår att de norra bostadshusen flyttas ihop och att ett hus tillkommer om så är möjligt, för att på så vis öka exploateringsgraden. Likaså menar vi att några av husens höjd kan ökas. Effekten av detta skulle vara att hela området fylls med människor även efter kontorstid. Utformningen av varje bostadshus bör ges ett eget unikt arkitektoniskt uttryck och höjden bör vara varierande på husen. Det finns idag en ofta förekommande tanke om homogeni i arkitektur, takhöjder och arkitektoniska uttryck. Vi menar att man istället bör tänka blandning och variation. Människor ogillar monotona och likriktade miljöer, men trivs i blandade miljöer som kan ge olika intryck. Dessa kunskaper bör tas till vara. Vi föreslår att bostadshusen får en höjd mellan 20 – 25 våningar, istället för de föreslagna 17 – 18 våningarna. Bostadshusen bör dessutom gå ända ut i framkant/sidan på sockeln så att de helt integreras med sockelns nivå ner mot gatan. Sockeln bör höjas med en våning så att det blir 3 mot gatan och 2 mot arenan för att skapa ett tydligt stadsrum i gatunivå.

Husen påminner i planen som nu presenterats om miljonprogramsplanering, även om arkitekturen är mer tilltalande. Fem identiska punkthus utlagda intill varandra. Genom att göra den typ av ändringar som vi föreslår skapas istället en intressant och dynamisk, och därmed attraktivare, miljö.

I den norra delen finns en trappa upp till arenan och vi föreslår att en trappa även läggs i den södra delen för att på så vis skapa naturliga flöden i området. I sockeln bör det genomgående finnas affärsverksamheter som riktar sig ut mot gatan.

- Framtida planer för området

Förbered i planen för möjligheten att bebygga den halvrunda outnyttjade platsen innanför östra nedfarten från nya vägbron. Denna plats är även den i ett mycket fördelaktigt läge för exploatering med kontor/hotell/bostäder med nära till pendel, tvärbana och bilvägar. Ett till högre hus vid denna plats skulle bilda ett tornpar och dessa tornpar skulle bilda en värdig entré till Solna och Arenastaden. Detta ytterligare hus skulle även koppla ihop Frösunda Norra med Arenastaden. Vi inom Yimby ser det som en naturlig del i stadsplanering att få sömlösa stads kvarter i den mån det går, därför bör man i Solna se över möjligheten att bygga ut Frösunda västerut ner mot Kolonnvägen för att på så vis knyta ihop Arenastaden med Norra Frösunda. Idag utgörs det området av en stor död yta. Vi ser positivt på eventuella planer på att förtäta Kolonnvägen söderut upp mot Frösundaleden

- Bostadshusen ovanpå gallerian

I den föreslagna planen har bostadshusen ovanpå Mall of Scandinavia mer en karaktär att vara isolerade enklaver än att ha en urban karaktär. För att inte låsa sig fast i enklavtänkande föreslår vi

att detta område byggs med slutna kvarter i klassisk innerstadsstruktur, som integreras in i gallerian och får följa med i fasaduttryck hela vägen ner till butiksytor i gatunivån. En viktig aspekt för dessa bostadshus är att de inte ska ge känslan av att de vänder ryggen mot Råstasjön och dess grönområden. Risken med det är att det kan skapa barriärer och osäkra miljöer. Vi ser även gärna här att man varierar höjden på husen och arkitekturen, men här i en lägre skala. Bostadshusen ovanpå gallerian kommer att vara direkt exponerade mot järnvägen och dess buller, detta löses i de skisser som vi sett genom uppsättning av en glasvägg mot järnvägen. Vi har svårt att se poängen med detta, där man tvunget vill bygga lamellhus, men då detta inte fungerar ur bullersynpunkt måste lägga in en glasvägg. Speciellt märkligt är det då både forskning och opinionsundersökningar entydigt visar att slutna kvarter är en avsevärt populärare boendeform än lamellhus i stadsmiljöer.

Lösningen är mycket enkel. Bygg inte lamellhus med glasväggar som bullerskydd, bygg istället slutna kvarter.

- Kontorshusen ovanpå gallerian, ut mot spåren.

Det finns här plats både för att lägga på ett par våningar, och också låta gallerians tak på delen åt norr bebyggas på samma sätt.

- Ytan norr om arenan

Bebygg ytan norr om arenan som nu endast nyttjas som bussupställningsplats. Att bygga ovanpå detta men behålla den funktionen är fullt möjligt och kan resultera i bättre ekonomi för projektet i såväl bygghfas som när allt är klart. I nuvarande utformning riskerar annars denna del att uppfattas som en otrygg och ödslig miljö när det inte är evenemang på arenan. Vi har i den bifogade skissen placerat en huskropp på denna yta. Den skall dock inte ses som ett förslag på färdig byggnad utan illustrerar endast placering.

- Råstasjön

Området runt Råstasjön behöver gestaltas så att besökare och människor boende i området kan ta del av de naturupplevelser som finns där. Önskvärt är att de norra bostadshusen får en tydlig koppling mot Råstasjön. Fokus bör ligga på att få människor och natur i harmoni och att det skapas en naturlig länk mellan området och Råstasjön. Med detta menar vi inte att det skall finnas en lös övergång mellan natur och stad, tvärtom skall en tydlig kontrast mellan dessa vara synlig, som inbjuder till nyttjande av naturresurserna. Gångvägen som går runt Råstasjön bör gestaltas hela vägen, då hela detta område ingår i helhetsupplevelsen av Arenastaden. Vid stora evenemang kommer det att vara mycket folk i rörelse inom Arenastaden och även runt Råstasjön. Vi ser också att området runt Råstasjön ingår i helhetssynen vid planeringen av Arenastaden.

- Uppställningsspår

Uppställningsspåren för väntande tåg norr om arenan är utmärkta. Vi ser gärna två spår istället för ett. Publik på 50 000 kräver mycket stora kapacitet. Detta skulle även kunna ge bättre möjlighet att separera borta- och hemmalagets supporters effektivt.

- Trafik

Det bör redan nu börja planeras för att dra den redan beslutade utbyggnaden av tunnelbanan till Karolinska sjukhuset vidare till Arenastaden. Inte minst eftersom det svenska och norska fotbollsförbundet har offentliggjort sina planer på att ansöka om EM 2016. Man får ej upprepa tidigare misstag (Tensta, Skarpnäck m.fl.) där man först efter att ha byggt området har dragit dit spårburen kollektivtrafik med hög kapacitet. Tvärbanan är ett bra och utmärkt tillägg men det finns på en risk att det inte kommer att räcka. Arenastaden innefattar mycket stora projekt som Nordens största köpcentrum, flera höga bostadshus, förlängning av tvärbanan och tillbyggnad på Solna station. För allas trevnad bör tunnelbanedragningen ej förverkligas efter Arenastadens tillkomst utan i samband med den. Ett av de starkaste skälen som aktörerna åberopar för Arenastadens förverkligande är kollektivtrafiken. Kollektivtrafiken skall inta en central roll och varför man väljer att anlägga Arenastaden just där. Solna station ligger alldeles intill det tilltänkta området och centralt belägen i den nordliga delen av det halvcentrala bandet.

Parkeringsnormen är exceptionellt högt satt för bostäderna, vilket vi ser som mycket problematiskt. För höghusen som enligt planförslaget skall bli 17-18 våningar skapas 635 parkeringsplatser för 450-500 lägenheter. Detta är en **hjäpnadsväckande** hög siffra för ett sådant centralt läge med nära tillgång till kollektivtrafik. Parkeringsnormen sätts på en nivå som man kan förvänta sig i ett bilberoende villaområde, trots att det är stadsmiljöer som uppförs. För de 250-300 lägenheterna ovanpå Mall of Scandinavia skapas 300 parkeringsplatser. Det är något lägre men fortfarande för högt. Att år 2008, med de problem som bilberoende ger av både trängsel och miljöpåverkan, bygga stadsmiljöer med en parkeringsnorm på nästan 1,3 är **ytterst anmärkningsvärt** och något som vi kraftfullt ifrågasätter. Parkeringsnormen bör i vår mening sättas på max 0,8 utan tunnelbana och på runt 0,6 om tunnelbaneförlängningen förverkligas.

- Arkitektur

I planbeskrivningen kan vi läsa:

" I stadsdelen kommer en arena i världsklass att byggas liksom skandinaviens största handels- och upplevelsecentrum. Stadsdelen måste leva upp till en hög ambitionsnivå avseende såväl arkitektur som utformning av de offentliga rummen och de nya broarna över järnvägen. Arenan kommer att bli den främsta symbolbyggnaden för området. I stadslandskapet kommer den tillsammans med hotellet och broarna över järnvägen att vara de byggnadselement som i första hand utgör landmärken."

Det är glädjande att se att dessa aspekter tas till vara och lyfts fram. Det är en glädjande brytning mot de idéer av ren funktionalism, utan vidare estetiska eftertankar, som under lång tid dominerat utvecklingen av Stockholm. I planerna för Norra Stationsområdet så fanns det formuleringar i samma riktning. Man pratade där om . "Unik miljö" och "Europas mest spännande tillväxtregion". Dessa realiserades dock inte i den utställda planens mycket utslätade och monotona arkitektur. Det är därför glädjande att se att det i planen för Arenastaden inte bara är tomma ord, utan att visionerna också har satt sin prägel på planen. Det finns dock mer att göra, som vi påtalat.

Yimby har tagit fram en skiss med utgångspunkt från planförslaget för att illustrera hur mycket en varierande hushöjd och en ökad exploateringsnivå gör för upplevelsen av det nya områdets stadsmässighet.

Skiss från det nu liggande planförslaget:

Yimbys visions-skiss:

Se: <http://www.yimby.se/material/arenastaden/compare/150>

- Om Yimby

Yimby är ett snabbt växande nätverk bestående av drygt 2500 personer i Stockholmsområdet över hela det politiska spektrat som delar en oro för regionens fortsatta utveckling. Det handlar om miljö, effektivitet, konkurrenskraft, effektivare kollektivtrafik, större variation inom arkitektur, mer levande gatuliv och mycket mer som förenar oss i önskemålet om att Stockholm, Solna och omgivande områden skall få vara just stad.

Detta yttrande kan också ses på Internet på adressen:

<http://www.yimby.se/material/arenastaden/yttrande/>

Vi har en hemsida på <http://www.yimby.se/>

Kontaktperson för detta yttrande är:

Mikael Hörnlund
Höstvägen 1
169 31 Solna
Epost: mikael@yimby.se